

Orde do 21 de xullo de 1994 pola que se convocan varios cursos de formación en lingua galega para o cadro de persoal das corporacións locais (*Diario Oficial de Galicia*, núm.155)

A convocatoria destes cursos de formación faise dándolle cumprimento ó artigo 2.2.º.1 da Lei de Normalización Lingüística, que di: «Correspóndelle á Xunta de Galicia o impulso do proceso de incorporación da lingua galega na Administración local, moi especialmente a través de programas de formación de funcionarios en lingua galega». No parágrafo 2.º deste artigo di-se: «Sen prexuízo do parágrafo anterior, a Xunta de Galicia adoptará as medidas oportunas para que nos concursos de acceso de funcionarios á Administración local se garanta o coñecemento da lingua galega».

I.5. PAÍS VALENCIÀ

Ernest GONZÀLEZ I FABRA
Tècnic de la Generalitat Valenciana

Potser siga ara el moment de fer un balanç amb perspectiva de la gestió del Partit Socialista Obrer Espanyol en tot allò que afecta a la utilització de la llengua catalana al País Valencià, i també de l'actuació del Partit Popular en els seus primers mesos de govern al capdavant de la Generalitat.

Tot començant pel partit que abandona les tasques de govern cal fer una valoració de conjunt clarament negativa, encara que en alguns àmbits concrets hom puga parlar d'avanços. Després de l'aprovació parlamentària de la Llei d'ús i ensenyament del valencià hi ha hagut un molt escàs aprofundiment en les seues possibilitats de normalització lingüística. Amb una errònia política, al nostre parer, d'evitar la polèmica al voltant de la llengua, va renunciar a qualsevol avanç que poguera ser víctima de les polèmiques demagògiques a què, dissortadament, es veu sotmesa la llengua catalana. Amb això, la tasca dels opositors a la recuperació de la llengua pròpia dels valencians ha estat ben fàcil: en aproximadament onze anys de govern socialista no ha cessat ni un sol moment la batalla al voltant de la llengua, siga sobre el seu origen o sobre la seua aplicació. Així, cada volta més emmanillat per la seua renúncia voluntària, el govern socialista ha preferit, en uns casos, desobeir expressament els manaments de la Llei de normalització o ignorar, en altres, les possibles actuacions de foment. Ha desobeït expressament en el fet de no desplegar reglamentàriament l'ús administratiu del valencià o en el fet que, a l'Administració autonòmica, encara una gran part

de llocs de treball amb atenció directa al públic han sigut coberts per funcionaris que desconeixen la llengua pròpia de la Generalitat. En conseqüència ens trobem davant d'una administració que continua utilitzant com a llengua fonamental de treball el castellà, a més de forma quasi irreversible. Aquest problema està directament connectat amb el de la manca d'exigència als funcionaris públics locals i autonòmics de coneixements de català. Ni una sola convocatòria d'oposicions ha previst el coneixement de la llengua com un requisit o com una prova eliminatòria, incloses les proves de selecció de personal docent, per a garantir la selecció d'un personal lingüísticament preparat. Cal recordar que el contingent més important del personal de la Generalitat ha sigut seleccionat en l'època autonòmica. És tan poca la consciència del fet que conèixer les dues llengües oficials forma part del servei públic que es produeix una situació en què es podria parlar, fins i tot, d'hostilitat cap a la llengua catalana en molts àmbits de l'Administració autonòmica. Si l'Administració Valenciana no ha sigut capaç de autonormalitzar-se, és ocios entrar en consideracions sobre la promoció del català en altres àmbits, com ara, l'Administració de justícia, la perifèrica de l'Estat o els àmbits privats.

Només es pot parlar de progressos en el sector de l'ensenyament deguts, principalment, a la voluntat dels pares i a la col·laboració del professorat, en la seua major part favorable a la recuperació del català com a vehicle de l'ensenyament. El nombre de centres que han inclòs programes d'ensenyament totalment o parcialment en valencià ha progressat de manera constant, encara que hi ha problemes d'atenció a la demanda, sobretot a les grans ciutats. Cal recordar que la introducció progressiva de l'ensenyament en valencià ha restat en un sistema, amb petites matisacions, de voluntarietat dels pares de l'alumnat. En l'àmbit universitari ni tan sols la reiterada victòria electoral dels grups nacionalistes ha aconseguit una adequada presència del català. Hi ha facultats en què encara és molt difícil completar els estudis en català, i més encara després de la implantació dels nous plans d'estudis estructurats en crèdits que dilueixen els alumnes que desitgen l'ensenyament en català i agreugen el problema de la manca de professorat qualificat.

També la retolació pública dels edificis en català ha tingut un bon seguiment i, en la senyalització de les carreteres autonòmiques, ha tingut una presència acceptable aquesta llengua. L'Estat, però, continua retolant les carreteres de la seua competència exclusivament en castellà i els topònims que utilitza estan plens d'incorreccions ortogràfiques.

La Televisió Valenciana és un dels fenòmens més deplorables sorgits del Govern valencià. Amb l'eliminació de mots correctes —i usats— sense

la més mínima justificació filològica per a substituir-los per altres d'incorrectes, amb un valencià molt poc digne a tots els nivells, tret dels programes informatius, i sense doblar al català els espais dramàtics, ha fomentat un model lingüístic degradant i, el que és pitjor, actituds profundament diglòssiques. Tot això ha restat molt a la influència positiva que havia de tenir l'aparició del català als mitjans de comunicació de masses.

La mateixa actitud dels polítics del PSOE ha estat significativa. El president ha fet un ús diglòssic del valencià, tot utilitzant el castellà per a la major part dels actes públics i intervencions al Parlament, i contestant en català només a qui intervenia en aquesta llengua. Al llarg de l'època de govern socialista la meitat aproximadament dels consellers no sabien parlar català i de la resta molt pocs eren capaços d'utilitzar-lo en registres tècnics o cultes, per la qual cosa s'estimaven més usar el castellà en les intervencions que feien per raó del seu càrrec.

Tot això contrasta d'una manera sorprenent amb el molt positiu creixement de persones que es presenten a les proves de la Junta Qualificadora de Coneixements de València, malgrat el poc estímul extern de la societat i els escassos llocs on es valora la possessió dels seus certificats. El nombre de valencians que declaren saber parlar valencià en els qüestionaris dels padrons municipals a penes ha variat durant el govern socialista, tot pujant lleugeríssimament per situar-se al voltant del 50%.

La política del Partit Popular en els seus primers mesos de mandat no pot ser més descoratjadora. En primer lloc, s'ha suprimit la Direcció General de Política Lingüística pel Decret 261/1995, de 29 d'agost (DOGV núm. 2575, de 30 d'agost; correcció d'errades al DOGV núm. 2586 de 15 de setembre), del Govern valencià, pel qual s'estableix el Reglament orgànic i funcional de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Desapareix la Direcció General de Política Lingüística per a integrar-se en la nova Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística. Al mateix temps es crea l'Àrea de Política Lingüística, encara que el Servei d'Ensenyament del Valencià resta dins de l'Àrea d'Ordenació i Innovació Educativa i Formació Professional. Les funcions d'aquesta Direcció General estan en l'article 18 del Decret. Del que no cap dubte és que la política lingüística perdrà protagonisme i, sobretot, independència funcional. El Decret 268/1995, de 8 de setembre (DOGV núm. 2585, de 14 de setembre), del Govern valencià, nomenà el Sr. Alejandro Bañares Vázquez com a titular de la direcció general resultant.

En segon lloc, un acte de bel·ligerància contra la unitat de la llengua catalana: la derogació de l'homologació dels certificats de la Junta Qualificadora de Coneixements de València amb els de la Junta Avaluadora

de Llengua Catalana de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de la Junta Permanent de Català de la Generalitat de Catalunya. L'efecte de la derogació és obvi; d'ara endavant les persones que obtinguen els certificats de llengua catalana fora de l'àmbit valencià no podran fer-los valdre. Cal precisar que aquesta derogació no afecta a l'equivalència dels títols universitaris de Filologia Catalana expedits per les universitats valencianes ni als diplomes de reciclatge del professorat. La norma derogadora és l'Ordre de 22 de desembre de 1995 (DOGV núm. 2651, del mateix dia) de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es deroguen alguns apartats de l'article 4t. de l'Ordre de 16 d'agost de 1994, sobre homologació i revalidació dels Certificats oficials administratius de coneixements de valencià. És imprescindible ressaltar un fet insòlit (inèdit en la història del *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*). L'Ordre no apareix al Diari Oficial del dia de la seua publicació! No consta en l'índex ni es troba en el seu interior. Hi ha un segon fascicle (o annex) del mateix dia, la qual cosa no es ressenya en l'altre fascicle, que tampoc no indica ser el primer, com és de rigor. Aquest segon fascicle sembla que no ha sigut distribuït a tots els subscriptors, per la qual cosa només hem pogut tenir accés a una fotocòpia. Seria digne d'estudi valorar si aquesta publicació afecta la validesa i l'eficàcia jurídica de la norma. En tot cas, aquesta manifestació voluntària o involuntària de la mala consciència entra més aviat dins del camp de la psicologia.

En últim lloc, també té importància per a la possible política lingüística futura de la Generalitat la reducció econòmica que s'ha produït en la Llei 9/1995, de 31 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de pressupostos per a l'exercici de 1996. Preveu per al programa de Promoció i ús del valencià una despesa de 596.634.000 PTA mentre que la de l'exercici anterior va ser de 639.565.000 PTA. Per tant, no sols no s'ha augmentat amb la quantitat corresponent a la pèrdua de valor de la moneda sinó que ha estat reduït el crèdit en termes absoluts.

Fora de l'àmbit estrictament normatiu resta el grau de compliment de l'ordenament jurídic vigent, però tanta importància té la no emissió de normativa lingüística com la preterició de les normes vigents. Hem pogut observar, en aquests darrers mesos, que hi ha rètols redactats exclusivament en castellà en dependències de la Generalitat Valenciana i també la utilització de noms de municipis que ja no són oficials des de fa molts anys.

Mals presagis, units, com es veurà en aquest número de la *Revista de Llengua i Dret*, al fet que no hi ha cap moviment normatiu. Durant el període juliol-desembre de 1995 ha aparegut al *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* el següent:

Mitjans de comunicació social

Resolució de 13 de juny de 1995 (DOGV núm. 2542, de 3 de juliol), del director general de Mitjans de Comunicació Social i Relacions Informatives, per a la qual es determina la quantia dels mòduls aplicables per al càlcul de les subvencions per a la utilització del valencià en els mitjans de comunicació social.

Promoció social

Resolució de 16 de juny de 1995 (DOGV núm. 2546, de 7 de juliol), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual s'adjudiquen els premis de la Generalitat Valenciana per les activitats de promoció de l'ús del valencià realitzades per les comissions de les fogueres en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. Van ser convocades per l'Ordre de 13 de gener de 1995, de la mateixa Conselleria (DOGV núm. 2443, de 16 de febrer).

Correcció d'errades, apareguda al DOGV núm. 2632, de 23 de novembre, a l'Ordre de 29 de març de 1995 (DOGV núm. 2485, de 6 d'abril), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convocaven ajudes econòmiques per als ajuntaments, mancomunitats de municipis, empreses, comerços, indústries i associacions cíviues sense finalitat lucrativa per a la realització d'activitats de promoció de l'ús del valencià. L'Ordre es publicà al DOGV núm. 2485, de 6 d'abril. El sistema de correcció d'errades es va utilitzar per a canviar l'obligació dels beneficiaris de les subvencions d'incloure l'esment al patrocini de la Direcció General de Política Lingüística pel més genèric de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Cal recordar que aqueixa Direcció General ha sigut suprimida com a òrgan de la Conselleria. La distribució de les ajudes es realitzà mitjançant la Resolució de 20 de juliol de 1995 (DOGV núm. 2588, de 19 de setembre) de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.

Resolució de 24 de novembre de 1995 (DOGV núm. 2640, de 5 de desembre), del secretari general de la Presidència de la Generalitat Valenciana, per la qual es convoquen 25 beques per a la realització de pràctiques professionals de mitjans de comunicació social. És considera mèrit preferent el coneixement de les llengües oficials de la Comunitat Autònoma, així com d'idiomes estrangers. Es valoren els diversos certificats de la Junta Qualificadora de Coneixements del Valencià fins a un màxim de 3 punts i els d'idiomes estrangers fins a 1 punt. La locució i fluïdesa del valencià en l'entrevista també es valora fins a 1 punt.

Resolució de 24 de novembre de 1995 (DOGV núm. 2640, de 5 de desembre), del secretari general de la Presidència de la Generalitat Valenciana, per la qual es convoca quatre beques per a la realització de pràctiques professionals a la Direcció General de Planificació i Estudis de la Presidència de la Generalitat Valenciana. Es valoren els coneixements d'idiomes estrangers i valencià en un sol apartat fins a 1 punt.

Funció pública

En aquest apartat cal, en primer lloc, esmenar l'omissió en la nostra anterior *Crònica* del Decret 8/1995, de 10 de gener, (DOGV núm. 2434, de 24 de gener), del Govern valencià, pel qual es regulen els mèrits que s'han d'aplicar en els concursos de funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter nacional, que corresponguen al coneixement de les especialitats de l'organització territorial i normativa autonòmica. L'article tercer determina entre els mèrits el del coneixement de la llengua catalana i recorda que aquest mèrit es valora com a conseqüència del seu caràcter de llengua pròpia de l'Administració local valenciana. L'acreditació del coneixement es farà únicament amb els certificats de la Junta Qualificadora de Coneixements de València i els altres homologats.

Aquesta necessitat de valorar el coneixement del català com a mèrit és producte de la mancança d'una norma autonòmica que l'exigisca com a requisit en la provisió d'aquest tipus de llocs de treball. Això provoca que una part del 10% de la puntuació del barem, que la legislació estatal reserva a la determinació per les comunitats autònomes, siga consumida en una provisió de caràcter lingüístic (competència de la Generalitat Valenciana) quan podria estar dedicada a la valoració d'altres mèrits.

A més a més, el mateix article preveu el següent:

«La valoració del coneixement del valencià s'entén sense perjudici de la seua consideració com a requisit en les bases específiques de les convocatòries que aproven les entitats locals de municipis de predomini lingüístic valencià, d'acord amb les relacions de llocs de treball i a l'empara de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià.

En tot cas, les corporacions locals podran valorar el valencià com a mèrit específic en les bases de convocatòria.»

Sembla una mica contradictori que les mateixes convocatòries que exigeixen com a requisit el coneixement de la llengua pròpia després hagen de valorar-ho com a mèrit, encara que pot tenir una justificació si

amb això es pretén valorar un coneixement superior a l'exigit. El que sobta és que el requisit del coneixement de la llengua només puga estar previst en les convocatòries de les entitats locals ubicades en la zona catalanoparlant del País Valencià quan d'acord amb l'Estatut d'Autonomia les dues llengües oficials ho són en tot el territori valencià i res no impedeix usar el català en la zona de predomini lingüístic del castellà. Cal entendre que aquest precepte no pot limitar la facultat dels municipis castellanoparlants d'establir com a requisit en les seues convocatòries específiques el coneixement del català però és lamentable que una disposició autonòmica cree dubtes o servezca per a justificar restriccions sobre aquest punt.

Resolució d'11 de juliol de 1995 (DOGV núm. 2555, de 20 de juliol; correcció d'errades al DOGV núm. 2605, de 16 de juny), de la Universitat de València, per la qual es convoca una oferta pública per a cobrir una plaça de tècnic mitjà de normalització lingüística (terminòleg), administració especial, d'aquest organisme (nomenament d'interí).

Decret legislatiu de 24 d'octubre de 1995 (DOGV núm. 2613, de 26 d'octubre; tornada a publicar per a esmenar diverses errades al DOGV núm. 2637, de 30 de novembre), del Consell de la Generalitat Valenciana pel qual s'aprova el text refós de la Llei de la funció pública valenciana. No canvia en res les previsions lingüístiques que contenia la Llei anterior.

Ensenyament

Resolució d'11 de juliol de 1995 (DOGV núm. 2558, de 25 de juliol), Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, per la qual es resol la convocatòria de cursos de perfeccionament lingüístic, adreçats al professorat de llengües estrangeres de primària de la Comunitat Valenciana, en universitats i centres d'investigació i de perfeccionament a l'estranger. Convocats per l'Ordre de 22 de maig de la Conselleria d'Educació i Ciència (DOGV de 7 de juny).

Resolució de 19 de juliol de 1995 (DOGV núm. 2564, de 4 d'agost), de la Direcció General de Personal de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula la prova d'acreditació de coneixements de castellà per als aspirants en els proves selectives convocades per l'Ordre de 28 de març de 1995 per a la provisió de places vacants de funcionaris de cossos docents de professors d'ensenyament secundari, professors tècnics de formació professional, professor d'escola oficial d'idiomes, professors i

mestres de tallers d'arts plàstiques i disseny i professorat de música i arts escèniques que no posseïsquen la nacionalitat espanyola.

Resolució de 30 de juny de 1995 (DOGV núm. 2570, de 18 d'agost), de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, per la qual es resol amb caràcter definitiu la convocatòria d'ajudes per a la formació contínua del professorat de llengües estrangeres d'acord amb l'Acció I del Programa Lingua.

Resolució de 27 de juliol de 1995 (DOGV núm. 2594, de 27 de setembre), Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, per la qual es resol la convocatòria de cursos d'especialització en educació física i llengües estrangeres adreçat al personal docent que presta els seus serveis en els col·legis públics, escoles llar i en centres d'Educació Primària privats concertats, de la Comunitat Valenciana. Convocats per l'Ordre de 10 de maig de la Conselleria d'Educació i Ciència (DOGV d'1 de juny).

Resolució de 25 de setembre de 1995 (DOGV núm. 2609, de 20 d'octubre), de la Direcció General de Centres Docents, per la qual es resol la convocatòria d'ajudes econòmiques per als centres docents privats concertats que imparteixen els ensenyaments de preescolar/educació infantil i/o d'educació primària/educació general bàsica en valencià per a 1995. Convocats per l'Ordre de 27 de gener de 1995 (DOGV núm. 2456, de 23 de febrer), de la Conselleria d'Educació i Ciència. Aquesta subvenció desapareixerà el pròxim exercici pressupostari (1996) atesa la supressió de la línia de subvenció destinada per a això.

Ordre de 19 de setembre de 1995 (DOGV núm. 2616, de 31 d'octubre), de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es concedeixen ajudes per al desenvolupament de projectes educatius conjunts dins del Programa Sòcrates, Lingua, Acció E, que s'han de realitzar entre l'1 de desembre i el 22 de desembre de 1995. Es convocaren per l'Ordre del Ministeri d'Educació i Ciència de 31 de maig de 1995 (BOE núm. 136, de 8 de juny).

Resolució de 27 de novembre de 1995 (DOGV núm. 2639, de 4 de desembre), de les direccions generals de Personal i Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es convoca la realització de l'exercici específic de coneixement oral i escrit de valencià per als aspirants que han superat les proves selectives convocades per Ordre de 28 de març de 1995. Aquesta resolució està motivada pel fet que el coneixement de la llengua catalana no és un requisit per a l'accés a la funció pública docent en les convo-

catòries d'oposició. D'acord amb la base 8.3.10 de la convocatòria continguda en l'Ordre citada, els aspirants que no disposaren del certificat de capacitació per a l'ensenyament del valencià o el certificat acadèmic universitari d'haver superat el nivell mitjà del Pla de formació lingüísticotècnica en valencià del professorat havien de realitzar una prova per determinar el seu nivell de coneixement de la llengua pròpia del País Valencià. Els aspirants que superen la prova poden sol·licitar que els siga expedit el certificat més amunt esmentat i els qui no la superen han de matricular-se en els cursos que es realitzaran durant el curs acadèmic. De tota manera cal aclarir que la manca d'aprenentatge del català no suposa la pèrdua de la condició de funcionari per la qual cosa, malgrat l'esforç de control i augment del coneixement de la llengua catalana pel professorat que suposen aquestes proves i cursos, no garanteix completament que el professorat compleixa el manament de la Llei d'ús i ensenyament del valencià que ordena taxativament que els professors han de conèixer les dues llengües oficials.

Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià

A més de l'ordre de derogació esmentada en la introducció d'aquesta *Crònica* ha aparegut la disposició següent:

Ordre de 4 d'octubre de 1995 (DOGV núm. 2611, de 24 d'octubre), de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es nomenen el vicepresident i els vocals de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià.

Toponímia

Continuen apareixent ordres de la Conselleria d'Agricultura i Medi Ambient sobre classificació de camins ramaders. El seu interès radica en el fet que estableixen la denominació valenciana única als municipis catalanoparlants per a camins, mallades i fonts. Vegeu com a exemple el DOGV núm. 2818, de 3 de novembre, en què hi ha els de diversos municipis de les comarques septentrionals del País Valencià.